

KOKKUVÕTE OECD EESTI HARIDUSSÜSTEEMI RESSURSIKASUTUSE ÜLEVAATE OLULISEMATEST SÕNUMITEST NING SOOVITUSTEST¹

06.04.2016

Koolivõrgu konsolideerimine on esmatähtis ning sellega tuleb jätkata

Koolivõrk ei ole kohanenud demograafiliste muutustega, mistõttu peaks koolivõrgu korrastamine olema poliitiline prioriteet. Kuigi õpilaste arv on märkimisväärselt vähenenud, ei ole sellega kooskõlas muutunud õpetajate arv ning koolivõrk.

PEAMISED SOOVITUSED:

- Efektivsema koolivõrgu loomise eelduseks on kohalike omavalitsuste vaheline koostöö. Kohalike omavalitsuste koostöö üheks tulemuseks võiks olla põhikoolide ühine pidamine, transporditeenuste arendamine ning taristu ühine kasutamine.
- Koolivõrgu korrastamiseks on mitmeid strateegiaid. Üheks võimaluseks on sulgeda või ühendada väikesed koolid või sulgeda kooliastmeid. Samuti soovitab OECD senisest enam ühendada lasteaedu koolidega. Soovitatakse kaaluda ka lähestikku paiknevate koolide ühist ressursikasutust või viia mitmed koolid ühe juhtimise ning eelarve alla (satelliitkoolid).
- Kaaluda keskmise klassitäituvuse alammäära kehtestamist (piirkonniti ning kooliastmeti erinev), see võiks ühtlasi olla riikliku toetuse eraldamise kriteerium. Erandi peaks tegema koolidele, mis paiknevad äärealadel ning mille säilimine on hariduse kättesaadavuse seisukohast oluline.
- Koolivõrgu korrastamise fookuses peavad olema õpilaste huvid: tegu pole säästmise, vaid kvaliteedi tõstmisega, sest nii õpilastele kui ka õpetajatele on võimalik sel juhul pakkuda paremaid tingimusi.
- Gümnaasiumivõrgu korrastamine peab olema jõuline. Näiteks võiks kaaluda, et neis kohalikes omavalitsustes, kus ei ole kokkulepitud ajaks gümnaasiumiastet põhikoolist lahutatud ning kus ei vasta gümnaasium riiklikult määratletud

---

¹ Tekst põhineb OECD algdokumendil:

Santiago, P., et al. (2016), OECD Reviews of School Resources: Estonia 2016, OECD Reviews of School Resources, OECD Publishing, Paris,

DOI: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264247567-en>

kriteeriumidele, peab gümnaasiumiosa sulgema. Riigigümnaasiumid on eelkõige vajalikud piirkondades, kus kohalikud omavalitsused ei suuda gümnaasiumi pidamiseks riiklikult kehtestatud kriteeriumidele vastata.

- Uute koolide rajamise ning nende riikliku toetamise eeldus peab olema kvaliteet ning nende vajalikkus peab olema põhjendatud.

HTMi seisukoht:

Oleme OECD seisukohtadega valdavalt nõus. Arvame, et kohalike omavalitsuste vaheline koostöö on koolivõrgu korrastamisel määrava tähtsusega. Ka „Eesti Regionaalarengu Strateegias 2020“ on välja toodud olulise probleemina kohalike omavalitsuste vähene omavaheline koostöö. Omavalitsuste koostööd nii hariduse kui ka teistes valdkondades suurendab kindlasti ka ette valmistatav haldusreform, mis osa riigireformist.

Samuti toetame seisukohta, et koolivõrgu korrastamine peab lähtuma õpilaste parimatest huvidest. Gümnaasiumivõrgu korrastamine ja riigikoolide loomine on olnud ajendatud sellest, et valikuterohke ja kvaliteetne haridus oleks õpilase jaoks igas maakonnas kättesaadav. Riigigümnaasiumid tagavad valiku ja kvaliteedi, mida väikesed gümnaasiumid ei suuda. Koolivõrgus vajalikke ümberkorraldusi teinud kohalikele omavalitsustele pakutav võimalus taotleda toetust põhikooli taristu parendamiseks, on samuti loodud sooviga parandada õpilaste õppekeskkonda.

Kehtivad haridustoetuse alused arvestavad regionaalsete eripäradega. Keskmise klassitäituvuse alamäära kehtestamist riikliku toetuse tingimusena me ei pea vajalikuks – haridustoetust antakse iga õpilase kohta, klassitäituvus on pidaja otsus lähtudes kogukonna ning kooli eripärast.

Vastutuse jagunemine haridussüsteemis peab muutuma selgemaks

Haridusteenuseid pakuvad nii keskvalitsus kui ka kohalikud omavalitsused. Mõlemad peavad nii üldhariduskoole, hariduslike erivajadustega õpilaste koole kui ka kutseõppeasutusi. Selline korraldus muudab vastutuse jagunemise haridussüsteemis ebaselgeks ning raskendab ühise teadmise tekkimist selle kohta, kes määratleb rahastamise reeglid ning juhib koolivõrgu korrastamist.

PEAMISED SOOVITUSED:

- Kiidame heaks kavandatava muudatuse, mille kohaselt alus- ja põhiharidus on kohaliku omavalitsuse vastutus ning üldkesk- ja kutseharidus on riigi vastutus. See muudatus võimaldab luua kutse- ja üldhariduse vahel rohkem koostöökohti ning

juhtida kutse- ja üldharidust tervikliku süsteemina.

- Üldkeskhariduse tsentraliseerimine on samm vastutuse jagunemise lihtsustamise suunas. Samas on oluline, et suuremad ning võimekamad omavalitsused saavad riiklikult kehtestatud kriteeriumidele vastamisel gümnaasiumi pidamist jätkata. Kuna üldkeskhariduse tsentraliseerimise puhul on oht, et hariduse ja regionaalse arengu planeerimise seos nõrgeneb, siis on tähtis, et gümnaasiumide arengu aruteludesse kaasatakse kohaliku tasandi esindajaid ning õppetöö korralduses arvestatakse ka regionaalseid eripärasid.

HTMi seisukoht:

Oleme välja töötanud Haridusseaduse muudatused, mille kohaselt on alates 2023. aastast alus- ja põhiharidus kohaliku omavalitsuse vastutus ning üldkesk- ja kutseharidus riigi vastutus.

Nõustume, et koolielu korraldus peab arvestama regionaalseid eripärasid. Näiteks 2015/16. õppeaastal tööd alustanud Jõhvi riigigümnaasiumis on võimalik valikainetena lisaks disainile ja ettevõtlikkusele õppida ka Ida-Lääne keeli ja kultuuri (sh slaavi). Noarootsi Gümnaasiumis, mis asub piirkonnas, kus varem elas palju rootslasi, on võimalik õppida rootsi keelt ning põhjamaade ajalugu. Koolide hoolekogudesse on kaasatud õpilaste, lastevanemate, kohaliku omavalitsuse ning ka suuremate kohalike ettevõtjate esindajad (Jõhvi riigigümnaasiumis näiteks Viru Keemia Grupp ja Eesti Energia).

Riigigümnaasiumide loomine ning üldkeskhariduse pakkumise liikumine riigi vastutusele ei välista seda, et suuremad ning võimekamad kohalikud omavalitsused saavad jätkata gümnaasiumi pidamist – Haridus- ja Teadusministeeriumi ja kohaliku omavalitsuse vahel sõlmitakse haldusleping õppekohtade kättesaadavuse tagamiseks.

Õpetajaametiga seonduv vajab muudatusi

- Õpetajaameti ühiskondlik staatus on madal. TALISE uuringu andmetel tunnevad Eesti õpetajad, et ühiskond ei väärtusta nende tööd.
- Suur osa õpetajatest on lähenemas pensionieale ning seetõttu on oluline, et õpetajakoolitus oleks atraktiivne valik parimatele koolilõpetajatele.

PEAMISED SOOVITUSED:

- Oluline on tagada õpetajate järelkasv. Samuti on tähtis põhjalikult valida, keda õpetajakoolitusse vastu võtta ning kooli tööle võtta, sest õpetajaks peaksid saama vaid parimad kandidaadid. Täiendavalt on vaja motiveerida noori õpetajana tööle

asuma.

- Kooli sisehindamise raames on õpetajate hindamine üks Eesti süsteemi tugevustest ning seda tuleb arendada. Näiteks kindlustada, et sisehindamise tulemused kajastuvad õpetajate koolitusplaanis ning õpetajate erialane areng oleks seotud kooli eesmärkidega.
- Luua kooliväline õpetajate kompetentsipõhine hindamissüsteem, mis on perioodiline ja kohustuslik. Hindamissüsteem peaks ajendama õpetajaid omandama uusi teadmisi ja oskusi ning tunnustama saavutuste eest. Näiteks üheks õpetajate hindamise komponendiks võiks olla õppetundide vaatlus. Kompetentsipõhise hindamissüsteemi tulemused võiksid kajastuda õpetajate tasustamises ja karjääris – ehk koolid ja koolipidajad peaksid välja töötama kompetentsipõhise hindamissüsteemi tulemustest lähtuva karjääri- ja tasustamissüsteemi.
- Laiendada õpetajate kutsestandardite kasutamisevõimalusi: näiteks nii noorte õpetajate mentorluse abivahendina, kooli sisemise hindamise käigus kui ka õpetajate erialaste arenguvajaduste määratlemisel.
- Tugevdada õpetajate ettevalmistust töötamiseks hariduslike erivajadustega õpilastega.
- Õpetajatele suunatud täiendkoolituste kvaliteedi tagamiseks kehtestada koolitustele akrediteerimise nõue.

HTMi seisukoht:

Ka meie arvame, et õpetajatele järelkasvu tagamiseks tuleb parandada ameti mainet ja tõsta staatust. Õpetajaamet peab muutuma köitvaks valikuks nii võimekatele noortele kui ka teise valdkonna töökogemusega inimestele. Samuti toetame seisukohta, et nii õpetajatel kui ka koolijuhtidel peab olema võimalik hinnata oma erialaste oskuste taset, saada tagasisidet töösoorituse ja arenguvajaduste kohta ning tasu vastavalt oma panusele ja töö tulemuslikkusele. Õpetajate kompetentsipõhine hindamissüsteem on juba piloteerimisfaasis.

Programmis „Pädevad ja motiveeritud õpetajad ja koolijuhid“ töötatakse välja õpetajate ja õppejõudude töö tulemuslikkuse hindamise ja tasustamise aluse soovitusel ning tegeletakse õpetajaameti mainega, et õpetajaamet muutuks arvestatavaks valikuks nii noortele kui ka neile, kes kaaluvad elukutsevahetust.

Senine õpetajate ja koolijuhtide killustatud täiendkoolitus asendatakse keskselt pakutava süsteemse ja kvaliteetse täiendusõppega. Täiendusõppe kvaliteedi tagamiseks uuendatakse

kvaliteedinõudeid koolituste pakkujatele. Tänu täiendusõppe kvaliteedi paranemisele suurendame kaasava hariduse põhimõtete rakendamist ja haridusliku erivajadusega õpilaste paremat toimetulekut koolis.

Rohkem HEV õpilasi tuleb kaasata tavakoolidesse ning muuta HEV koolid kompetentsikeskusteks

Hariduslike erivajadusega õpilaste kaasamine tavakoolidesse ei ole olnud piisav. Paljudel tavakoolide õpetajatel puuduvad hariduslike erivajadustega õpilastega töötamiseks vajalikud kompetentsid.

SOOVITUSED:

- Kõikidel õpetajatel peaksid olema hariduslike erivajadustega õpilastega töötamiseks vajalikud kompetentsid. HEV koolid peaksid muutuma kompetentsikeskusteks, kus pakutakse tavakoolide õpetajatele ning tavakoolidesse kaasatud hariduslike erivajadustega õpilastele tuge.
- Hariduslike erivajadustega õpilaste suuremat kaasatust tavakoolidesse tuleks toetada rahaliselt. Toetus hariduslike erivajadustega õpilaste kaasamiseks tavakoolidesse peaks olema sihtotstarbeline ning toetuse kasutus hõlpsasti jälgitav.

HTMi seisukoht:

Toetame seisukohta, et kõikidel õpetajatel peavad olema hariduslike erivajadustega õpilastega töötamiseks vajalikud kompetentsid. Uue põlvkonna õpetajate ettevalmistamisel on ülikoolide õpetajate põhikoolituses vastavad koolitusmoodulid sisse viidud. Kavandame parandada õpetajate ja koolijuhtide täiendusõppe kvaliteeti, et suurendada kaasava hariduse põhimõtete rakendamist ja haridusliku erivajadusega õpilaste paremat toimetulekut koolis.

Hariduslike erivajadustega õpilaste tavakoolidesse kaasamist toetava sihtotstarbelise toetuse loomine vajab analüüsimist.

Kutseharidus atraktiivsust ja efektiivsust tuleb parandada

Kutseharidus on õpilaste ja nende perede jaoks väheatraktiivne valik ning põhikoolis

läbiviidav karjäärinõustamine ei ole piisavalt tulemuslik. Suureks väljakutseks on suur väljalangevus kutseõppes.

PEAMISED SOOVITUSED:

- Väljalangevuse vähendamiseks tuleb parandada karjäärinõustamist (nii enne kutseõpet kui ka kutseõppe ajal) ja kasutada varajase sekkumise meetodeid. Samuti võiks kaaluda väljalangevuse vähendamiseks tulemuspõhise rahastamise komponendi kasutuselevõttu.
- Oluline on viia õpe kooskõlla tööturu vajadustega ning regionaalsete arengutega, jätkuvalt tuleb kaasata tööandjaid. Samuti tuleb luua võimalusi, kuidas suurendada tööandjate rahalist panust kutseõppesse.
- Oluline on laiendada õpipoisiõppe ning praktika võimalusi.
- Eksperdid kahtlevad, kas tänane süsteem, mille kohaselt riiklik koolitustellimus esitatakse kutseõppeasutustele õppekavarühmade lõikes, suudab kõige paremini tööturu vajadustele vastata. Võiks kaaluda sellest süsteemist loobumist ning lasta koolitavate arvul erialati kujuneda lähtuvalt õpilaste valikutest. Pakutud lähenemise eelduseks on see, et õpilastel on võimalikest tööturu väljunditest väga hea ülevaade.

HTMi seisukoht:

Väljalangevuse vähendamine kutsehariduses on lisaks tulemuslikkuse suurendamisele väga oluline ainuüksi seetõttu, et vähendada erialase haridusega elanike osakaalu. Ühiskonnas on vaja laiemat diskussiooni erialase haridusega inimeste eelistamise osas tööturul. Paljudel kutseõppesse suunduvatel õpilastel on ka madal õpimotivatsioon ja senised madalad õpitulemused. Nendega tegelemine kohe õpingute alguses on väga oluline. Rajaleidja keskuste karjäärinõustamine annab noortele üha parema arusaama õpetavatest erialadest ning valikutest.

Kavandame muuta kutsehariduse rahastamissüsteemi nii, et rohkem ressursse oleks suunatud just kutsekeskharidusõppesse võimaldades võimalikult varajase sekkumise ja toe katkestamisohus noortele.

Oluline on laiendada õpipoisiõpet ning tegeleda õppepraktika parema kvaliteediga. 2018. aastaks plaanime koostöös ettevõtjatega ja Euroopa Sotsiaalfondi toel luua ligi 4600 täiendavat õpipoisiõppe kohta. Võtmetähtsusega on tööandjate valmidus olla oluliseks partneriks koolituse läbiviimisel, samuti väikeettevõtete kaasatus.

Senised kogemused näitavad, et suur õpilaste huvi ei pruugi kokku langeda sellega, millises valdkonnas oleks võimalik hõlpsasti tööd leida. Eelistame süsteemi, kus teatud

valdkondlikud prioriteedid on läbi riikliku koolitustellimuse rahastatud ning hea nõustamissüsteem üles ehitatud.

Kutseõppe riiklik koolitustellimus on õppekavarühma sees paindlik ja annab koolidele võimaluse korraldada õpet konkreetsel tasemetel ja õppekaval just vastavalt sellele, kus õppurid soovivad õppida.. Oleme loonud oskuste prognoosisüsteemi OSKA, mis käivitub sellest aastast ning annab infot, kuidas paremini koolitustellimust kujundada.

Toetada venekeelseid õpilasi eesti keele õppel veel suuremas mahus

- Võrreldes eesti õppekeelega põhikooli lõpetajatega jätkab vene õppekeelega põhikooli lõpetajatest suurem osa õpinguid kutseõppeasutustes. See võib olla tingitud sellest, et kutseõppeasutuses on võimalik õpinguid jätkata vene keeles, kuid oma roll on ka perekondlikel ning sotsiaalmajanduslikel teguritel.
- Kuigi Eestis toetatakse vene kodukeelega õpilastele eestikeelse õppe korraldamist, ei ole tänased toetussüsteemid piisavad.
- Keeleoskusega seotud probleemid tekitavad venekeelsetele õpilastele haridussüsteemis barjääre, mis on aga vastuolus võrdsete võimaluste ning võrdse kohtlemise printsiipidega.

SOOVITUS:

- Keskvalitsus võiks kaaluda sihtotstarbelise toetuse loomist, et toetada kohalikke omavalitsusi ja koole vene õppekeelega õpilastele eesti keele lisaõppe korraldamisel.

HTMi seisukoht:

Oleme nõus, et vene õppekeelega õpilaste eesti keele oskuse parandamine on väga oluline. Ka Elukestva õppe strateegia üheks eesmärgiks on suurendada vene õppekeelega põhikooli lõpetajate, kes valdavad eesti keelt vähemalt B1 tasemel, osakaalu.

Plaanitavad tegevused:

- Loome individuaalse keeleõppe tugisüsteemi õpetajatele ja teistele haridusvaldkonna töötajatele ning alustame koolimeeskondadele mõeldud koolituste korraldamisega.
- Plaanime keskenduda varajase keelekümbeluse laiendamisele ning eesti keele õppe võimaluste avardamisele lasteaias ja põhikoolis. Keelekümbelusprogramm on olnud

tõhusaim viis eesti keele õpetamiseks.

- Laiendame ka eestisesese õpilasvahetuse programmi, sest oluline on luua võimalusi eesti ja vene kodukeelega laste ühisteks koolivälisteks tegevusteks.
- Uuendame eesti keele kui teise keele ainekava ning töötame välja uuenduslikud õppemeetodid.
- Töötame välja digitaalsed ja interaktiivsed õppematerjalid erineva eesti keele oskusega õpilastele.
- Toimuvad eesti keele oskuse parandamise suvelaagrid põhikoolilõpetajatele.
- Koolide valmisoleku parandamine mitmekultuuriliste õpilastega töötamiseks ning mitmekultuuriliste koolide loomine.

Investeerida alusharidusse.

Koolieelsete lasteasutuste õpetajate palgad on väga madalad, mis võib mõjutada alushariduse kvaliteeti.

SOOVITUSED:

- Kui hariduse valdkonnas vabaneb ressursse, näiteks seoses koolivõrgu korrastamisega, võiks Haridus- ja Teadusministeerium võtta vastutuse ka alushariduse rahastamise eest (eraldades kohalikele omavalitsustele raha läbi toetusfondi). See võimaldaks kaotada ka lasteaia kohatasud.

HTMi seisukoht:

Koolieelse lasteasutuse seaduse alusel on alushariduse tagamine ja rahastamine kohaliku omavalitsuse ülesanne. Ka OECD enda soovitus on see, et vastutus peab haridussüsteemis selgelt jagunema. Haridusvõrgu korrastamisest vabanevaid ressursse saab omavalitsus kasutada ka alushariduse arenguks ja kvaliteedi tõstmiseks. Neid ressursse ei pea ümber jagama toetusfondi kaudu, kuivõrd sääst ongi otse omavalitsustel.

HTM peab oluliseks, et lasteaiaõpetajad saaksid igas omavalitsuses väärilist palka. 1. septembrist 2015 rakendunud koolieelse lasteasutuse seaduse ja sellest tulenevad personali miinimumkoosseisu muudatused toetavad lasteaia töökorraldust lähtudes täiskasvanute ja laste suhtarvudest. Lapsekeskne töökorraldus aitab lahendada ka palgaprobleeme. 2015. aasta lõpus valmis alushariduse ja lapsehoiu kontseptsioon, mille eesmärgiks on süsteemi arendamine, sh töötajate kvalifikatsiooni ja koosseisude ühtlustamine ning kvaliteedi tagamine. Riik toetab kohalikke omavalitsusi uute lasteaia- ja

lapsehoiukohtade loomisel, täienduskoolituse, õppevara ja eesti keele kui teise keele õppe võimaldamisel. Lisaks on kavandamisel kõigile lastele alushariduse võimaluse loomine aasta enne kooli.

Vanemate poolt kaetav kohatasu ühe lapse kohta ei või ületada 20 protsenti Vabariigi Valitsuse kehtestatud palga alammäärast. Kohatasu regulatsioon erineb omavalitsuste lõikes. On omavalitsusi, kus kohatasud puuduvad või on soodustused mitme lapsega peredele ja majanduslikes raskustes olevatele peredele.

Koolijuhi ametiga seonduv vajab muudatusi

- Koolidel on suur autonoomia ning koolijuhtidel on ressursside juhtimisel ning haldamisel võtmeroll.
- Puudub süsteemne mehhanism, et anda koolijuhile tagasisidet erialase arengu ja oskuste kohta. Puudub keskne raamistik koolijuhtide hindamiseks ning hindamine ei ole kohustuslik.
- Eesti koolijuhid on üsna eakad ning seetõttu on vaja kindlustada uute koolijuhtide järelkasv.
- Koolijuhi ametit peetakse väheatraktiivseks.
- Koolijuhtidel puudub eraldiseisev karjäärisüsteem ning tasustamise raamistik.

SOOVITUSED:

- Välja töötada regulaarne koolijuhtide hindamissüsteem.
- Välja töötada koolijuhtide mitmetasandiline karjäärisüsteem ning tasustamise raamistik.
- Jätkata ning edasi arendada programme, mille eesmärkideks on koolijuhti ameti atraktiivsuse suurendamine ning algajate koolijuhtide erialane arendamine.

HTMi seisukoht:

Senine õpetajate ja koolijuhtide killustatud täienduskoolitus asendatakse keskselt pakutava süsteemse ja kvaliteetse täiendusõppega, mis lähtub uuringutest. Täiendusõppe kvaliteedi tagamiseks uuendatakse kvaliteedinõudeid koolituse pakujale. Luuakse infosüsteemid, mis lubavad õpetajatel ja koolijuhtidel hinnata oma koolitusvajadust ning leida sobivat koolitust.

Nüüdisajastatakse ka haridusasutuste juhtide pädevusnõuded ning luuakse neile töö- ja arengualase tagasiside andmise süsteem (hindamissüsteem), mida toetab ka e-lahendus. Haridusseadust on kavandatud muuta nii, et koolijuhtide perioodiline hindamine muutub kohustuslikuks.

Käivitatud on koolijuhtide järelkasvuprogramm, kuhu valitakse konkursi alusel parimad kandidaadid. Samuti on väljatöötatud alustavate koolijuhtide arenguprogramm, mis aitab koolijuhi ametis alustanutel leida uude rolli sisse elamiseks mõttekaaslasid ja kasvatada oma ametipädevusi. Algajatele koolijuhtidele pakuvad mentoritena tuge ka kogenud koolijuhid.

Erakoolide rahastamine vajab muutust

Kuigi erakoolide helde toetamine toetab haridussüsteemis valikuid, töötab see vastu koolivõrgu korrastamise eesmärkidele. Olukorras, kus koolivõrgu korrastamine on väga oluline, luuakse tänu soodsale riiklikule toetussüsteemile erakoole aina juurde. Uutes erakoolides on valdavalt väikesed klassid, mis tõstab hariduse kulukust. Samas puuduvad tõendid, et kulude kasvuga oleks kaasnenud õpilaste õppetulemuste paranemine.

SOOVITUSED:

- Keskkvalitsus peaks kaaluma, kas on mõistlik jätkata erakoolidele, kus õpilased maksavad õppemaksu, toetuse eraldamist munitsipaalkoolidega samadel alustel. Teine võimalus on loobuda nõudest, mille järgi kohalikud omavalitsused peavad erakoolide tegevuskulude katmises osalema samas ulatuses kui munitsipaalkoolide puhul.

HTMi seisukoht:

Haridus- ja Teadusministeerium on ette valmistanud erakooliseaduse muudatused, millega tunnistatakse omavalitsustele haridustoetuse eraldamine taas vabatahtlikuks. Eelnõu kohaselt on kohalikul omavalitsusel võimalus osaleda eraüldhariduskooli tegevuskulude katmises, kui see on kohaliku omavalitsuse hinnangul vajalik kohaliku kogukonna vajadusest lähtuvalt. Sisuliselt soovime seaduse muudatusega pöörduda tagasi 2011. aastale eelnenud süsteemi juurde, kus riik toetab erakoolide ja omavalitsuste õpilasi võrdselt. Omavalitsusel on õigus, aga mitte kohustus toetada erakoole, kus õpivad tema õpilased. Erakoolile jääb õigus võtta õppemaksu.